

Vrelci življenja, mir in vino

Damijan Janežič, foto: Damijan Janežič

Letos sem peto leto zapored del letnega dopusta preživel na kolesu. Odpravil sem se v severovzhodni del Slovenskih goric in okolico Radgone. Podnevi sem kolesaril po Ščavniški dolini, vaseh, trgih in mestih Stavešinci, Ivanjševci, Očeslavci, Kunovi, Negovi, Sveti Trojici, Lenartu, Voličini, Hrastovcu, Gornji Radgoni, Cmureku, Apaški dolini in Murski kolesarski poti. Prenočeval sem na turistični kmetiji v Gornjih Ivancih.

Značilnosti tega dela Slovenije so mir, razen ob glavnih cestnih povezavah in v podjetniških conah, trta, vino in naravni slatinski izviri in mofete – oddušniki ogljikovega dioksida, ostanki nekdanjega vulkana.

Vročje in suho poletje se je z velikim šmarnom poslovilo. Vreme se ni več ustalilo. Izbiral sem dneve in se z malo sreče odločil za sredino dopusta; soboto, nedeljo in ponedeljek. Prva dva dneva sta bila po večini suha in z ravno pravšnjo temperaturo za kolesarjenje, ponedeljek se je držal bolj kislno in me vzpodbudil obiskati Banovce, kjer sem užival v plavanju in gibanju celega telesa.

Vas Negova stoji v zavetju velikega gradu in romarske cerkve Marijinega rojstva, na obrobju Slovenskih goric. Foto Damijan Janežič.

Ko sem sobotno jutro na dvorišču turistične kmetije parkiral avtomobil sem takoj sedel na kolo. Po manj prometni cesti sem se odpeljal proti Negovi, rojstnem kraju znamenitega predsedniškega kandidata Ivana Krambergerja, katerega doprni kip od letošnjega leta, stoji v Aleji velikanov v Radgoni. Prav letos je namreč minilo trideset let od njegove nasilne smrti. V vasi sta še Mariji posvečena župnijska in romarska cerkev in Negovski grad, ki je stal že vsaj leta 1100. Novejši del stavbe s pristavo je lepo obnovljen. Manjši in starejši del na obnovo države še čaka. Danes si v gradu lahko ogledamo razstavo o preteklosti Negove, sobo posvečeno domačinoma, dobrotniku, inovatorju in politiku Ivanu Krambergerju in psihologu, akademiku, dr. Antonu Trstenjaku, zeliščarsko razstavo, razstavo in film Dihanje zemlje – mofete in slatinski vrelci ter FIAP-ovo razstavišče Fotograd Negova, ki je letošnje poletje gostil razstavo Portretov živali Barbare Jenkins ter Minljivost trenutka Milana Velkyja. Tujim in domačim fotografskim odličnikom se s stalno razstavo Ljudje na gradu Negova pridružuje legenda slovenske fotografije Stojan Kerbler.

Mogočna božjepotna cerkev sv. Trojice, po kateri je kraj dobil ime, je naredila name, najbrž pa naredi tudi na večino drugih obiskovalcev, veličasten vtis. Foto Damijan Janežič.

Iz Negove sem se odpeljal proti Sveti Trojici in Trojiškemu jezeru. Trg Sveta Trojica stoji v mirnem delu Slovenskih goric ob srednje velikem umetnem jezeru. V gručastem naselju stojita frančiškanski samostan in velika božjepotna cerkev sv. Trojice s sedmimi oltarji. Slednjo sem si tudi ogledal. Tu sem srečal kolesarja, ki sta med pogovorom povedala, da sta iz Radovljice, torej tudi Gorenjca.

Lenart v Slovenskih goricah, pred dvema letoma povišan v mesto, je dobil ime po župnijskem patronu sv. Lenartu, ki domuje v lepo obnovljeni cerkvi. Skozi mesto so se na sejem Agra 2022 v Gornjo Radgono vile kolone avtomobilov. Ogledal sem si stari del mesta in odkolesaril proti vasi Voličina, ki je tipično vaško naselje. V osnovi je raztresena vas s starim gručastim jedrom okoli župnijske cerkve sv. Ruperta. Obdajajo jo polja, južno od vasi pa vzpetina na kateri leži vas Zavrh s Stupičevo vilo ob kateri so vaščani pred skoraj šestdesetimi leti postavili sedemnajst metrov visok po Rudolfu Maistru poimenovan stolp. Z njega je čudovit razgled proti Pohorju, Sveti Trojici in Radgoni.

Drugi dan kolesarjenja me je pot vodila čez Janžev vrh, porasel z vinsko trto, v Gornjo in avstrijsko Radgono, in nato po Murski kolesarski poti proti Cmureku. Pot, ki na avstrijski strani vijuga med polji in vasmimi, poteka po ravnini in je lepo urejena. Na poljih prevladujejo trava, koruza, buče in bob. Ob poti sem videl tudi starejšo, zapuščeno hišo, a njena okolica je bila urejena. Opuščene peskokope je zalila voda, podjetni domačini pa so ob njih uredili okolico. Tržijo jih za športni ribolov, kamping in druge turistične namene.

Pri Cmureku sem po prečkanju Mure prikolesaril v Apaško dolino. Ravnino posejano z vasmimi in polji, na katerih prevladujejo koruza, pšenica in trava, na severu obdaja reka Mura na zahodu in jugu pa gričevnati svet Slovenskih goric. Pred drugo svetovno vojno so tu v večini živeli Nemci. Po vojni jih je nova jugoslovanska oblast izgnala v Avstrijo. Na njihove domačije pa naselila ljudi iz vse Slovenije.

Reko Muro prečka most prijateljstva med sosednjima državama, Gornjo in avstrijsko Radgono. Foto Damijan Janežič.

Večji del Radgone (Bad Radkersburg), kjer je okrog leta 1685 služboval Naklanec, zdravnik, dr. Gregor Voglar, je danes v Republiki Avstriji, manjši z grajskim gričem pa v Republiki Sloveniji. Grad so v Radgoni postavili že v 12. stoletju. Mesto je nekoč prek reke Mure povezoval lesen most. Danes slovenski in avstrijski del Radgone povezuje sodobno urejen most prijateljstva med sosednjima državama. Čezenj potekajo pasovi za avtomobile, kolesarje in pešce, sredi mostu je postavljena klop prijateljstva. V ograjo so vdelane ploščice, ki se v vetru premikajo in dajejo mostu videz valovanja reke pod njim.

Ker je bil v času mojega kolesarjenja ravno sejem Agra 2022, že šestdeseti po vrsti, je bila večina kulturnih ustanov zaprtih. Ogledal sem si staro mestno jedro, Alejo velikih, v kateri danes stoji enajst dopravnih spomenikov pomembnih Radgončanov in okoličanov, muzej Špital, Dom penine, radgonski grad in kužno znamenje.

V Slovenskih goricah in v okolici Radgone, mestu sejmov in penine, pridelujejo avtohtono vinsko sorto ranino, janževac, ki ga sestavlja več vrst grozdja, traminec, sivi pino, souvignon ... Ja, seveda sem nekatere med njimi poizkusil. Tretji dan pa po uživanju v Banovcih obiskal še eno najboljših slovenskih

Grad Radgona se razgleduje po mestu in okolici. Foto Damijan Janežič.

Slovenske gorice so gričevnat svet s polji in vinogradi. Foto Damijan Janežič.

slaščičarn Flo Cukeraj v Ljutomeru, kjer sem si privoščil pravo prileško gibanico in kozarec dobrega slovenjegoriškega vina.

Ko se je dan začel prevešati v večer sem se od Slovenskih goric poslovil in se odpeljal proti domu. ●